

Energi- och digitaliseringsminister
Khashayar Farmanbar

Linus Klackenberg
linus.klackenberg@energigas.se

Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Stockholm 7 juli 2022

Begäran om införande av produktionsstöd för andra förnybara gaser än biogas

Bakgrund och motivering

Rysslands aggressiva krigföring och nödvändigheten i att bryta Europas beroende av rysk fossil energi har accelererat behovet av att snabbt få fram stora volymer förnybar energi, inte minst förnybara gaser. Med EU-kommissionens meddelande [REPowerEU](#) föreslås att takten och ambitionerna i FitFor55 ska öka och målen för produktion av förnybar gas till 2030 ska höjas. Svensk industri har ett stort och växande behov av förnybara gaser för att klara omställningen och för att vi ska nå våra klimatmål. De förnybara gaserna som biogas, DME, syngas, vätgas och biogasol är avgörande för att uppnå fossilfrihet i transporter, industrin, el- och värmeproduktionen och livsmedelsförsörjningen. De är också viktiga för försörjningstryggheten och energisäkerheten. Det är mer angeläget än någonsin att få på plats de styrmedel som krävs för att få fram de stora mängder förnybara gaser som vi kan och bör producera i Sverige. En viktig pusselbit saknas dock för att realisera potentialen för inhemsk produktion av förnybara gaser från biomassa – att komplettera biogasstödet med ett produktionsstöd för andra förnybara gaser från biomassa, vilket denna hemställan handlar om.

Stor produktionspotential av förnybara gaser från biomassa i Sverige

Potentialen för inhemsk produktion av förnybara gaser är stor, långt större än nuvarande gaskonsumtion. I Sverige finns stora hållbara outnyttjade biomassatillgångar i form av avfall och restprodukter, inte minst lignocellulosa- och cellulosarika restprodukter från jord- och skogsbruk. Det finns också goda förutsättningar genom den framstående forskning och demonstration av exempelvis biomassaförgasning som bedrivits i många år. Den statliga Biogasmarknadsutredningen ([Mer Biogas! För ett hållbart Sverige, SOU 2019:63](#)) gjorde en gedigen ansats att sammanfatta biogaspotentialen utifrån de tre olika substratkategorierna – avfall, gödsel och restprodukter, ILUC-fria substrat från jordbruk samt skogsbruk. Slutsatsen blev att det finns en teknisk potential att producera minst 30–37 TWh biogas och andra förnybara gaser från biomassa i Sverige år 2030. Potentialen ökar ytterligare fram till åren 2045–2050. Den absolut största delen, 16–22 TWh, av denna potential utgörs av rester från skogsbruket. Utredningen bedömer att 10 TWh förnybar gas från biomassa är ett rimligt och praktiskt genomförbart produktionsmål till 2030.¹

¹ I utredningens potentialbedömning eller i produktionsmålet ingår inte produktion av förnybara gaser från förnybar el, så kallade e-bränslen eller RFNBO (förnybara gaser av icke biologiskt ursprung), vilket utgör en annan stor potential för förnybara gaser. Till detta kommer också möjligheter till produktion av koldioxidsnäla

Flera av Biogasmarknadsutredningens förslag har införts – men ett par viktiga bitar saknas

För att realisera potentialen och få till stånd de investeringar i ny produktion som krävs för att komma upp i 10 TWh produktion till 2030 föreslog utredningen ett antal åtgärder som Energigas Sverige står bakom. Flera av dessa finns nu på plats vilket är mycket positivt: Långsiktig skattebefrielse för biogas (och biogasol), förlängd och förstärkt möjlighet till investeringsstöd för nya anläggningar och möjlighet att slippa köpa utsläppsrätter för biogas från gasnät inom EU ETS.

För att säkerställa att produktion av biogas och andra förnybara gaser kan ske till en kostnad som alltid är konkurrenskraftig mot fossila bränslen är utredningens huvudförslag utöver ett produktionsmål införande av två stödpaket i form av produktionspremier: stödpaket I (premier till uppgraderad biogas från rötning) och stödpaket II (statliga lån eller krediter och en premie för produktion och förädling av biogas och andra förnybara gaser med andra tekniker än rötning). Det är mycket glädjande att [stödpaket I](#) till stora delar nu är på plats, även om det fortfarande begränsas till biogas för transportändamål på grund av hindrande statsstödsregler. Det är också positivt att stödet är teknikneutralt så till vida att det omfattar biometan producerad inte bara genom rötning utan även från exempelvis skogsavfall genom förgasning. Regeringen bör fortsätta arbeta för att få till de ändringar i statsstödsregelverket som krävs för att kunna införa stödet till biometan fullt ut – för större produktionsanläggningar oavsett användningssektor. Detta är viktigt eftersom en stor potential och efterfrågan finns inom industrin. Även första delen av stödpaket II är i princip på plats genom att Riksgälden får utfärda [statliga kreditgarantier för gröna investeringar](#). Det bör dock säkerställas att exempelvis produktionsanläggningar för förnybara gaser kan ta del av kreditgarantierna.

Det som nu saknas är att komplettera med andra delen av stödpaket II² **för andra förnybara gaser från biomassa än biometan**. Det behövs för att ge förutsättningar för investeringar i nya anläggningar för produktion av andra förnybara gaser från biomassa än biometan, så som bio-DME, biogen vätgas, bio-syngas eller biogasol. Behovet av och intresset inom industrin för dessa gaser är stort och potentialen för att producera dem i Sverige är stor, inte minst från restprodukter från jord- och skogsbruk. Men det kräver ny teknik som ännu inte kommersialiserats i stor skala, som exempelvis förgasning, och användning av råvaror förknippade med höga kostnader för att samla in och bearbeta.

Energimyndighetens utredning "Styrmedel för nya biodrivmedel – Behov och utformning av styrmedel för att främja produktion av biodrivmedel med nya tekniker (ER 2021:22)" skulle enligt utredningsdirektivet även omfatta styrmedel för förnybara gaser med hänvisning till Biogasmarknadsutredningens stödpaket II. Utredningen valde tyvärr att begränsa sina förslag till

energigas genom avskiljning och lagring av koldioxid (CCS) och gas producerad från återvunnet kol från exempelvis fast avfall som idag saknar återvinningsmetoder.

² Biogasmarknadsutredningen ([Mer Biogas! För ett hållbart Sverige, SOU 2019:63](#)) skriver: "Det andra stödpaketet syftar till att bredda produktionen, förädlingen och användningen av **förnybara gaser** inom fler industrisektorer. För att öka användningen inom industrin och andra sektorer krävs att priset på **biogas och andra förnybara gaser** är konkurrenskraftigt med naturgaspriset. I syfte att stimulera en ökad produktion och förädling av förnybara gaser föreslår utredningen följande styrmedel:

- Att finansiella verktyg såsom lån och garantier erbjuds till befintliga såväl som nya producenter av biogas och andra förnybara gaser. Detta i syfte att minska den företagsekonomiska risken och kapitalkostnader, vilket i sin tur påverkar den förväntade avkastningen. Detta styrmedel kompletterar övriga förslag i paket I och II. Detaljerna kring vilken aktör som ska ansvara för att tillhandahålla dessa finansiella verktyg och deras utformning bör utredas vidare av regeringen.
- **En premie för produktion och förädling av biogas och andra förnybara gaser med andra tekniker än rötning** bör införas för att kunna nå produktionsmålet och bidra till de klimat- och energipolitiska målen. Premienivån föreslås sättas genom ett auktionsförfarande. **Detta förslag behöver utvecklas vidare, men bör införas så snart det är möjligt.**

Motivet till premien i stödpaket II är att nya tekniker bör kommersialiseras eftersom dessa bedöms som nödvändiga för att sektorer såsom industri och sjöfart ska kunna övergå till att använda förnybara gaser i stor skala."

flytande biodrivmedel inom reduktionsplikten. Energimyndigheten anser dock att styrmedel för förnybara gaser från nya tekniker för olika användningsområden behövs och bör utredas.³ Även Fossilfritt Sverige rekommenderar att regeringen nu utreder och inför en produktionspremie för förnybara gaser från biomassa från nya tekniker i enlighet med Biogasmarknadsutredningens förslag i stödpaket II: ”För att stimulera ny teknik, större volymer förnybar gas och möjliggöra de investeringar som krävs, är det viktigt att [...] samt att förslaget om stödpaket 2 utvecklas fullt ut...”⁴

Stora volymer förnybara gaser kan produceras genom biomassaförgasning – med möjlighet till negativa utsläpp

Förgasningstekniken har utvecklats snabbt de senaste åren. Sedan 2015 finns ett stort antal förgasningsanläggningar för småskalig produktion av kraftvärme i Tyskland, Österrike, Italien och Benelux. Det finns också några svenska pilot- och demonstrationsanläggningar för förgasning och de produktionsspår som kommit längst (verifierats) och visat sig effektivast är just de teknikspår som producerar förnybara gaser. Vid förgasningspiloten i Piteå har bland annat produktion av bio-DME framgångsrikt demonstrerats och vid GoBiGas-anläggningen i Göteborg demonstrerades biometanproduktion i kommersiell skala. Vid Cortus demonstrationsanläggning i Höganäs demonstreras biomassaförgasning för industriell användning av syngas i Höganäs stålverk, men där tekniken lämpar sig även för förädling till andra förnybara gaser. Meva Energy bygger en ny förgasningsanläggning för att ersätta fossil gas vid ett pappersbruk. Det finns stort intresse och olika långt gångna planer på svenska förgasningsanläggningar för förnybara gaser från flera olika aktörer (gasdistributörer, gasproducenter, skogsindustri bland annat). Inte minst finns stort intresse för produktion av biogasol eller bio-DME som alternativ till industrier som använder gasol idag. Förgasningstekniken ger möjlighet till stora volymer förnybar gas med mycket låga växthusgasutsläpp. Det finns stora möjligheter att skapa negativa utsläpp bland annat genom att den koldioxid som avskiljs i höga koncentrationer vid förädlingen kan lagras (CCS) eller genom att kolresten som uppstår med vissa tekniker används som biokol.

Begäran om införande av ett produktionsstöd för andra förnybara gaser än biometan

Energigas Sverige begär att regeringen skyndsamt inför ett produktionsstöd även för andra förnybara gaser än metan. Nu när biogasstödet är på plats, vilket även omfattar biometan från andra tekniker än rötning, bör regeringen gå vidare med resterande del av Biogasmarknadsutredningens förslag om stödpaket II: att införa motsvarande produktionspremie för andra förnybara gaser. Regeringen bör omgående utreda hur en sådan produktionspremie bör utformas med utgångspunkt i Biogasmarknadsutredningens förslag och analys, med hänsyn taget till de reviderade statsstödsreglerna och i ljuset av REPowerEU.

Stödet bör utformas som ett **driftstöd** för produktion av andra förnybara gaser än biometan med fokus på avfall och restprodukter från jord- och skogsbruk eller annat avfall som idag inte nyttiggörs och bör inte begränsas till användning inom någon specifik sektor. Det bör vara **långsiktigt** över åtminstone 10–15 år för att skapa trygghet över tid för investeringen. Stödet syftar till att **sänka risken under driftfasen**⁵ och säkerställa att produktion av förnybara gaser kan ske till en kostnad som över tid kan konkurrera med fossila bränslen. Det bör utformas så det på ett **teknikneutralt** sätt stimulerar olika tekniker och förnybara energigaserna med olika förädlingsgrad.

³ Energimyndigheten (ER 2021:22) skriver: ”Fossila gaser används idag i hög grad inom industrin, både som bränsle och som råvara, och skulle utan större tekniska komplikationer kunna ersättas med förnybara gaser om bara de ekonomiska förutsättningarna fanns. Styrmedel för att främja nya tekniker för förnybara gaser bör därför utformas på ett sätt som inte ensidigt styr mot transportsektorn. Då detta ligger något utanför ramarna för detta uppdrag lämnar vi inte något sådant förslag här, men föreslår att detta studeras vidare i andra sammanhang.”

⁴ https://fossilfritt.sverige.se/wp-content/uploads/2021/02/Politik-for-fossilfri-konkurrenskraft_del-2.pdf

⁵ Stödet ska komplettera befintliga styrmedel som fokuserar på att sänka kapitalrisken (investeringsstöd genom Klimatklivet eller Industriklivet) eller stärka efterfrågan (befrielse från energi- och koldioxidkatt och utsläppsfaktor 0 inom EU ETS) för förnybara gaser. För att investeringar ska komma till stånd behöver riskerna i alla tre faserna hanteras.

Produktionsstödet kommer att bidra till uppfyllandet av Sveriges klimatmål och samtidigt bidra till teknikutveckling och innovation, investeringar i ny svensk produktion, nyttiggörande av tillgängliga restprodukter från svenskt jord- och skogsbruk och annat avfall, svenska arbetstillfällen och landsbygdsutveckling. Flera produktionstekniker för förnybar gas från biomassa har möjlighet att skapa negativa utsläpp – dels genom att bildade kolrester används som biokol i skogs- eller jordbruk eller för produktion av biobaserade material, dels genom lagring av avskild koldioxid (CCS). Framför allt bidrar stödet till att förse svenska industrier med de stora mängder hållbara förnybara gaser som behövs för att de ska kunna nå klimatmålen med bibehållen konkurrenskraft.

Med vänliga hälsningar,

Maria Malmkvist
Vd

Linus Klackenber
Ansvarig Produktion